

Mandat for tidsbruk-utvalget

For å oppnå gode læringsresultater er det viktig at lærerne har høy kompetanse og disponerer tiden godt. Lærernes tid bør brukes til kjerneoppgavene i skolen; undervisning, vurdering og planlegging av undervisningen. Det er viktig at skoleledelsen disponerer den kompetanse som er tilgjengelig på en god og effektiv måte.

Kommunene har en viktig rolle både gjennom tildeling av ressurser til skolene, gjennom hvordan de styrer og følger opp skolene og gjennom organisering av støttefunksjoner og gjennom faglig utviklingsarbeid og kompetanseutvikling. Kommunesektoren og staten gir pålegg som har betydning for arbeidet på den enkelte skole og for lærernes tidsbruk gjennom generelle forskrifter og i form andre krav og forventninger.

Forskriftene som er gitt av sentrale myndigheter gir ikke detaljerte regler for hvordan bestemmelsene skal følges opp. Skolene og kommunene møter derfor kravene til dokumentasjon og rapportering på ulike måter.

Arbeidstidsavtalen mellom partene legger overordnede rammer for lærernes tidsbruk og arbeidsoppgaver. I tillegg til selve undervisningen består lærernes arbeid i hovedsak av annen tid sammen med elevene, kollegialt samarbeid, individuelt arbeid, kompetanseutvikling og samarbeid med de foresatte (generelt og i forhold til enkeltelever) og instanser utenfor skolen.

Det er mange meninger og lite konkret kunnskap om lærernes faktiske tidsbruk og om ulike måter å organisere arbeidet i skolen på.

Det må skjelles mellom to hovedspørsmål når det gjelder tidsbruken i skolen:

1. Mange lærere melder at mye tid går med til andre oppgaver enn undervisning. Disse oppgavene "stjeler tid" fra undervisningsplanlegging og fra arbeid med vurdering av elevenes arbeid og tilbakemelding til elevene. Dermed blir undervisningen skadelidende. Oppgaver som ofte nevnes er rapportering og dokumentasjon, møter, administrative oppgaver og rapportskrivning. Mange opplever omfanget av ikke-undervisningsrelaterte oppgaver som problematisk.

2. Undersøkelser har vist at mye undervisningstid går med til aktiviteter som ikke fører til læring, for eksempel ved begynnelsen og slutten på timer og ved at det brukes tid til aktiviteter som ikke knyttes til målene i læreplanen. Andre undersøkelser tyder på at bråk og uro i timene forstyrrer læringsarbeidet.

Hensikten med utvalgets arbeid er å foreslå tiltak som vil gi bedre utnyttelse av tidsressursene i skolen for at elevene skal få gode læringsvilkår og gode læringsresultater.

Utvalget skal:

- Vurdere hvilke oppgaver lærerne utfører som ikke er knyttet direkte til elevenes læring. Vurdere om lærerne er pålagt for mange oppgaver. Dette kan være oppgaver som er pålagt fra sentrale eller lokale myndigheter eller oppgaver som skolen selv har initiert. Både omfanget av slike oppgaver og om de løses effektivt skal vurderes.
- Komme med konkrete forslag til hvilke oppgaver lærerne kan gjøre mindre av.
- Komme med anbefalinger om hvordan skolene kan legge til rette og organisere arbeidet for å styrke undervisningen og elevenes læringsutbytte. Fordeling av oppgaver mellom ulike yrkesgrupper i skolen skal vurderes.
- Komme med forslag til hvordan bruk av tid og ulike former for organisering på kommunalt nivå og skolenivå kan legges opp for å styrke elevenes læring.

Utvalget kan foreslå endringer i regelverket for å fjerne eller redusere eventuelle unødvendige oppgaver.

Økonomiske og administrative konsekvenser av utvalgets forslag skal utredes.

Forslagene skal medføre en bedre og mer effektiv bruk av tidsressurser i skolen.

Parallelt med utvalgets arbeid blir det gjennomført et forskningsprosjekt som skal kartlegge lærernes tidsbruk. Utvalget skal basere seg på funn fra denne kartleggingen og fra andre relevante undersøkelser og annen forskning.

Utvalget skal avgi sin rapport innen 20. august 2009